

Communicatiebericht voor AB VGGM

Naar aanleiding van recente aandacht in de media voor PTSS en sociale veiligheid bij de brandweer wil ik u graag informeren over hoe deze onderwerpen binnen onze organisatie worden opgepakt.

1. Aandacht voor sociaal veilig werkklimaat met het programma 'Ik, wij, samen de brandweer'

Onder de vlag 'Ik, wij, samen de brandweer' is er de afgelopen jaren aandacht gegeven aan de onderwerpen sociale veiligheid, mentale fitheid, Arbo en Team Collegiale Opvang (TCO). De activiteiten waren en zijn gericht op het vergroten van kennis en bewustwording op de thema's ongewenst gedrag, lichamelijke en geestelijke gezondheidsklachten en preventie. De activiteiten op dit terrein worden steeds meer op elkaar afgestemd en zijn gericht op één doel: een werkomgeving en cultuur waar iedereen respectvol met elkaar omgaat, zichzelf kan zijn en ook fysiek en mentaal gezond is.

Concreet zijn de volgende acties genomen:

- 2021: Onderzoek sociale veiligheid uitgevoerd
- 2022:
 - Resultaten onderzoek en plan van aanpak vervolgactiviteiten besproken in AB 6 april 2022
 - Bijeenkomsten voor leidinggevenden, medewerkers en gezamenlijke bijeenkomsten
- 2023:
 - Bijeenkomsten voor de gehele organisatie
 - Wegwijzer + film: informatie over waar je terecht kunt als je ergens mee zit
 - Introduceren intranetpagina 'ik, wij, samen de brandweer'
 - Coach welzijn en sport aangesteld die laagdrempelig bereikbaar is op dit thema en actief de gesprekken met ploegen en teams aangaat. Dit betreft een pilot voor 2 jaar (50%).

Welke stappen moeten er nog worden gezet?

Met de start van de nieuwe organisatiestructuur voor brandweer en crisisbeheersing in 2024, start ook een leidinggevendentraject dat is gericht op dit thema. Sociale veiligheid blijft ook daarna op de agenda als integraal onderdeel van de opleiding en scholing die wij aanbieden aan onze mensen. Van leidinggevenden verwachten wij dat zij het goede voorbeeld geven en de organisatie ondersteunt hierin. En samen blijven wij werken aan een werkomgeving en cultuur waar iedereen respectvol met elkaar omgaat, zichzelf kan zijn en ook fysiek en mentaal gezond is.

Aanvullende informatie nav publicatie Omroep Gelderland

Hierbij ontvangt u ter informatie mijn reactie op het nieuwsitem van Omroep Gelderland over Brandweer Gelderland-Midden. (publicatie: 22-3-2024):

Zoals u hierboven heeft kunnen lezen, is sociale veiligheid een belangrijk thema voor ons. Omroep Gelderland heeft de afgelopen maanden gewerkt aan een item over sociale veiligheid bij Brandweer Gelderland-Midden. De aanleiding is ons eigen onderzoek in 2021. De uitkomsten waren voor ons reden om hier stevig mee aan de gang te gaan. De resultaten zijn met onze medewerkers gedeeld en

er is een verbeterplan opgesteld. Met het programma 'Ik, wij, samen de brandweer' houden wij dit onderwerp de komende jaren onder de aandacht.

We benadrukken dat iedereen in onze organisatie zich vrij mag voelen om een mening te geven of lastige zaken te bespreken. En als een medewerker iets aankaart, kun je van ons verwachten dat we daar serieus en met respect op reageren.

Toen Omroep Gelderland ons vragen stelde over het onderzoek, hebben we ze uitgenodigd voor een uitgebreid gesprek hierover. Ook de OR heeft een interview gegeven. Daarnaast heeft Omroep Gelderland een aantal (oud)brandweercollega's gesproken.

Gelukkig gaat er ook veel goed in onze organisatie. Alle brandweercollega's werken keihard en met passie aan de veiligheid van onze inwoners en dat is iets waar we enorm trots op zijn.

2. Gezond werkklimaat, ook bij PTSS

Brandweermensen - beroepskrachten en vrijwilligers- zetten zich vierentwintig uur per dag, zeven dagen in de week met hart en ziel in voor de samenleving. Bij deze hulpverlening krijgen zij, net als crisisfunctionarissen en/of ondersteunend personeel, te maken met ingrijpende gebeurtenissen en dat maakt het werk belastend. Het gaat VGGM aan het hart dat sommige van onze medewerkers vanwege de werkzaamheden mentale klachten ontwikkelen en dat vraagt om extra alertheid.

VGGM hecht er waarde aan om een goede werkgever te zijn, voor iedereen, dus ook voor haar brandweermensen, beroeps en vrijwillig. Daarom is er al jaren aandacht voor het welzijn van medewerkers en worden er veel mogelijkheden geboden ten behoeve van de fysieke en mentale gezondheid. Een programma voor vitaliteit en duurzame inzetbaarheid zijn hiervan mooie voorbeelden. Net zoals collegiale opvang in de nazorg.

We willen er zijn als medewerkers het (even) moeilijk hebben en hen hierin de benodigde ondersteuning bieden. Altijd, dus ook als dit PTSS betreft. Voor uw informatie geef ik aan welke maatregelen bij VGGM getroffen zijn om medewerkers van de brandweer die een schokkende gebeurtenis ervaren te ondersteunen.

Binnen de brandweer bestaat het construct van collegiale opvang, het zogenaamde Team Collegiale Ondersteuning (TCO). Alle brandweercollega's (beroeps en vrijwillig) in dit team zijn opgeleid en ontvangen regelmatig hertrainingen om collega's die een schokkende gebeurtenis hebben meegemaakt op te vangen. Dit team kan 365/7/24 worden ingezet als daar behoefte aan is en dat gebeurt ook regelmatig. De opleiding en training van de mensen in dit team is gebaseerd op de landelijke richtlijn psychosociale ondersteuning geüniformeerd.

Daarnaast kunnen medewerkers zelf een afspraak maken met de interne coach sport en welzijn om te praten over een ingrijpende inzet of verhaal. Bovendien staat ook altijd de weg open naar collega's, leidinggevend, de bedrijfsarts of de vertrouwenspersoon. De leidinggevend bij de brandweer zijn ook getraind in hoe zij medewerkers opvang en nazorg kunnen bieden. In het verleden zijn er ook voor het thuisfront van brandweermensen informatiebijeenkomsten georganiseerd hoe de partner ondersteund kan worden bij het verwerken van traumatische ervaringen en hoe signalen herkend kunnen worden van onverwerkte trauma's. Deze informatiebijeenkomsten zijn weer opgestart.

Mocht aanvullende hulp nodig zijn, dan heeft VGGM een overeenkomst met ARQ/IVP (Nationaal Instituut voor Psychotrauma) om medewerkers naar door te verwijzen voor behandeling door in dit onderwerp gespecialiseerde psychologen die aan dit instituut verbonden zijn.

Van 2017-2020 heeft VGGM gebruikgemaakt van de diensten van het landelijke Steunpunt Brandweer. In 2020 stopte deze collectieve voorziening en VGGM heeft toen niet gekozen voor een individuele regeling bij het steunpunt maar heeft vanaf 2017 een eigen traject ontwikkeld gebaseerd op de regeling Collegiale Brandweer Ondersteuningsteam (CBOT). Bij deze keuze is in overweging genomen dat het landelijke nummer nauwelijks werd gebeld door (ex-) medewerkers uit onze regio en dat een rechtstreekse verbinding met de organisatie zeker zo goed functioneert. VGGM heeft dus een goed eigen alternatief voor het landelijke steunpunt en daarom is er geen reden om aan te sluiten bij het landelijke steunpunt. Dit geldt overigens voor vrijwel alle overige veiligheidsregio's.

Aanvullende informatie naar aanleiding van media-aandacht in Zembla

In de uitzending van Zembla van 11 februari jl. wordt een beeld weergegeven waarbij de brandweer er niet goed van af komt als werkgever. Dat betreur ik zeer en is ook niet het beeld zoals ik dat herken bij VGGM, waar de brandweer een onderdeel van is. VGGM vindt goed werkgeverschap belangrijk, zeker ook voor onze collega's die als gevolg van hun werk fysiek of mentaal gekwetst raken.

De discussie over de mentale gezondheid van onze mensen raakt door de uitzending van Zembla vertroebeld door enerzijds de manier waarop de uitzending is gemaakt én doordat de discussie zich alleen maar toespitst op de vraag waarom wij het nog niet erkennen als een beroepsziekte. Daarmee lijkt het vooral een juridisch vraagstuk. Terwijl dat niet de essentie is van goed werkgeverschap maar slechts een onderdeel ervan.

VGGM pleit ervoor dat mensen die door hun brandweerwerk PTSS oplopen goed ondersteund en begeleid worden. Het erkennen van PTSS als beroepsziekte lijkt hierbij een logisch gevolg. Het is aan de sociale partners om dit te regelen in de arbeidsvoorwaarden. Als bestuur van VGGM zullen we de werkgeversdelegatie van deze onderhandelingen verzoeken dit op te pakken. Maar waar het uiteindelijk echt om gaat is dat wij medewerkers van de brandweer die mentale problemen ervaren door hun werk tijdig in beeld krijgen, dat we blijven inzetten op preventie, en dat we mensen laten merken dat ze hierin nooit alleen hoeven te staan.